

Piše: Marko Biočina

Zašto čovjek sa 60 milijuna kuna imovine radi za 14.000 kuna plaće



Foto: Robert Anic/PIXSELL

Slučaj Šegon još je jedan podsjetnik na to kako u Hrvatskoj spoj politike i biznisa jednostavno ne funkcionira.

Nadam se da će taj posao preživjeti sve potrese jer, ako to propadne, mrtav sam čovjek. Kad bi sve sutra puklo, nakon 40 godina staža ostali bismo bez svega – jadao se u veljači prošle godine novinarima pomoćnik ministra financija Branko Šegon govoreći o svom velebnom hotelu na Korčuli. Desetak mjeseci poslije otkriveno je da je “preživljenje tog posla” osigurao povlaštenim kreditom državne razvojne banke, a u pravno-kriminalističkom rašomonu koji se nakon tog otkrića razvio oko financijskih aranžmana njegove obitelji jedino pitanje na koje nitko nije ponudio zapravo je ono na koje je netko trebao odgovoriti još u trenutku kad je imenovan na svoju sadašnju poziciju.

Koja je to motivacija čovjeka s imovinom vrijednom 60 milijuna kuna da taj biznis prepusti na upravljanje trećoj osobi i prihvati birokratsku državnu sinekuru s plaćom od 14 tisuća kuna? Za čovjeka čiji cijeli imetak i egzistencija – po vlastitom priznanju – ovise o uspješnom poslovanju privatnog biznisa, takav potez čini se kao teški hazard, a odgovor na to pitanje ključni dokaz u razmatranjima jesu li Šegonovi poslovi s državom tek dio “sive zone” kao što tvrdi premijer Milanović ili smišljeni zločin s predumišljajem.

Osim ako, naravno, ne vjerujete da je Šegon postao pomoćnik ministra radi želje da radi za javno dobro. Dakako, on ne bi bio ni prvi, a po svemu sudeći ni zadnji u nizu domaćih samaritanskih kapitalista koji su u jednom trenutku života

svoja znanja i sposobnosti – prethodno uspješno korištena u svrhu maksimalizacije vlastitog kapitala – stavili u službu opće koristi. Nažalost, iza tog uzvišenog čina u pravilu su se nalazili sasvim prizemni razlozi, a nijedan među njima, od Radimira Čačića preko Goranka Fižulića do Domagoja Miloševića, u konačnici nije pokazao sposobnost ni hrabrost da odoli sirenskom zovu poslovanja s državnim tvrtkama i javnim poduzećima.

Arhetipski primjerak domaćeg poduzetnika političara – Željko Kerum – fotelje splitskog gradonačelnika dokopao se hraneći birače pučkom tautologijom o tome kako je “znao zaraditi za sebe, pa će i za njih”, da bi nakon dolaska na vlast, prenamjenjujući svoja zemljišta u zaštićenoj park-šumi, samo nastavio zarađivati za sebe. Izdanak te iste loze je i Šegon, a tu činjenicu neće promijeniti zaključak Povjerenstva za kontrolu sukoba interesa, bez obzira na to što u njemu pisalo.

Zakoni služe da bi se tumačili pa možda postoji i tumačenje po kojem je i njegovo djelovanje dopušteno, no rijetko kome u Hrvatskoj prihvatljivo je to da poduzeća državnih dužnosnika dobivaju kredite od državne banke. Zaključak je jednostavan. Slučaj Šegon još je jedan podsjetnik na to kako u Hrvatskoj spoj politike i biznisa naprosto ne funkcionira. Dakako, to ne znači da se politikom smiju baviti samo siromašni, no i taj posao, kao i svaki drugi, ima svoje kvalifikacije i diskvalifikacije.

Novinari ne bi trebali biti članovi političkih stranaka, suci se ne bi trebali družiti s kriminalcima, a poreznici bi svoje obveze trebali plaćati u roku. Jednako tako državni dužnosnici moraju shvatiti da svaka javna sinekura podrazumijeva odricanje od bilo kakvih poslovnih odnosa s državom. Postave li se tako pravila, uvede li se nulta tolerancija prema takvim interakcijama, izvjesno je da će politika postati znatno manje atraktivno zanimanje za poduzetnike. Iako je u široj slici nebitan, sam Branko Šegon mora napustiti ministarstvo.

No, kako kredit pritom neće morati vratiti, bilo bi pogrešno smatrati ga gubitnikom. Jer, ako mu politička karijera i propadne, poduzetnička će, ojačana tim jeftinim kapitalom, nastaviti punom parom. Pa neka netko kaže da mu mandat nije bio uspješan.